

**UCHWAŁA NR XIV/250/25
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 28 kwietnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) w związku z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwala:**

§ 1. Przyjąć ocenę zasobów pomocy społecznej za 2024 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Łukasz Borkowski

Załącznik do uchwały Nr XIV/250/25

Rady Miasta Katowice

z dnia 28 kwietnia 2025 r.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ ZA 2024 ROK

Spis treści

- 1. Wprowadzenie**
- 2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej**
- 3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia**
- 3.1 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA – ZADANIA MOPS**
- 3.2 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT– ZADANIA MOPS**
- 4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń**
- 5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia**
- 6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej**
- 6.1 Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej**
- 7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego**
- 8. Aktywność projektowo – konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej**
- 9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarach pomocy i wsparcia**
- 10. Wnioski końcowe**

1. Wprowadzenie.

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w gminie Katowice. Jest to gmina miejska, leżąca w powiecie Katowice. Gmina Katowice graniczy z gminami: Sosnowiec, Mysłowice, Chorzów, Mikołów, Tychy, Ruda Śląska, Łędziny, Siemianowice Śląskie. Siedzibą gminy jest miasto Katowice. Powierzchnia gminy Katowice wynosi 165 km², co stanowi 100% powierzchni powiatu, 1,3% powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 1 694 osoby, w województwie 350 osób (dane GUS za 2023 rok ponieważ dane za 2024 rok będą dostępne w czerwcu 2025).

Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia gminy Katowice.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.

Według stanu na 30 czerwca 2024 r., liczba ludności gminy Katowice wyniosła 262 785 osób, z czego 53% stanowiły kobiety, a 47% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 100% ludności powiatu, 6,10% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 15,32%, osoby w wieku produkcyjnym 56,10%, a w wieku poprodukcyjnym 28,58%. W latach 2023-2024 liczba ludności spadła o 1,02%. Według stanu na 31 grudnia 2024 stopa bezrobocia w gminie wyniosła 1,0%. Stopa bezrobocia dla województwa wynosiła 3,6%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Katowice wynosiła 2 122, w tym 49,4% stanowiły kobiety, 50,6% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,24%. W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajdują się: 44 żłobki dysponujące 2 813 miejscami, 85 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach dysponujących 8 207 miejscami, 85 świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży w tym: 56 przyszkolnych i 29 pozaszkolnych. Na terenie gminy funkcjonuje 7 opiekunów dziennych.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące infrastruktury społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące: liczby mieszkań komunalnych, liczby osób oczekujących na mieszkania komunalne, liczby wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego, liczby klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów oraz liczby hospicjów na terenie gminy Katowice.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
0		1	2	3
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	14 264	14 032	13 662
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	703	462	450
w tym z wiersza 1:				
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	1 841	1 874	1 854
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	2 309	2 291	2 280
Liczba wyroków eksmisyjnych bez	5	95	121	x

wskazania lokalu socjalnego				
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	68	66	70
Liczba hospicjów	7	4	4	4
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	1	1	1

Objaśnienie dotyczące wiersza nr 3 liczba mieszkań socjalnych:

Nowelizacja ustawy z dnia 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, która weszła w życie z dniem 21.04.2019 r. zniósła obowiązek wydzielania z mieszkaniowego zasobu gminy lokali socjalnych. Jednocześnie wprowadziła zmiany polegające na rezygnacji ze stosowania w przepisach na rzecz określenia „lokal socjalny” nowej kategorii „najem lokalu socjalnego”. Podane dane określają liczbę lokali mieszkalnych oddanych w najem socjalny.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.

Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w gminie Katowice, w 2024 roku uzyskało 9 064 osób, co stanowiło 3,47% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2023 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 118 osób. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 469 osób. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 3 687 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2023 o 1 174 osób. W gminie Katowice najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2024 roku było kolejno: długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, ubóstwo, bezrobocie. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	8 946	9 064	9 064
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	6 374	5 905	5 905
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	4 861	3 687	3 687
Wiek 0-17	4	2 125	1 834	1 834
Wiek produkcyjny *	5	1 942	1 780	1 780
Wiek poprodukcyjny **	6	2 307	2 291	2 291
Liczba rodzin	7	4 900	4 617	4 617
Liczba osób w rodzinach	8	8 994	8 173	8 173
w tym: KOBIEТЫ (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	3 535	3 273	3 273
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	2 208	2 024	2 024
Wiek 0-17	11	1 034	913	913
Wiek 18-59	12	827	723	723
Wiek 60 lat i więcej	13	1 672	1 637	1 637
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				

Liczba osób ogółem	14	6 645	6 475	6 475
Liczba rodzin	15	6 584	6 436	6 436
Liczba osób w rodzinach	16	12 017	11 394	11 394
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	197	160	160
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	214	167	167

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA – ZADANIA MOPS.

Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w gminie Katowice w 2024 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 5 905 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 3 159 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 559 osób. W gminie funkcjonowało 16 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 291 rodzin.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale na zasiłki stałe, okresowe oraz celowe, świadczeń niepieniężnych, liczby asystentów rodziny, liczby rodzin wspieranych i liczby osób objętych pracą asystenta rodziny.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	950	874	874
Kwota świadczeń w złotych	2	4 868 419	6 723 397	6 723 397
W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasilek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	856	797	797
Kwota świadczeń w złotych	4	4 599 962	6 376 034	6 376 034
Zasilek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	113	87	87
Kwota świadczeń w złotych	6	268 457	347 363	347 363
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	1 139	936	936
Kwota świadczeń w złotych	8	2 407 182	1 916 167	1 916 167
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasilek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	502	405	405
Kwota świadczeń w złotych	10	1 207 648	857 317	857 317
Zasilek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	138	124	124
Kwota świadczeń w złotych	12	267 876	261 041	261 041

Zasilek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	273	172	172
Kwota świadczeń w złotych	14	253 054	161 209	161 209
Zasilek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	15	14	14
Kwota świadczeń w złotych	16	16 500	15 262	15 262
Zasilek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	9	9	9
Kwota świadczeń w złotych	18	7 786	5 245	5 245
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	1 581	1 171	1 171
Kwota świadczeń w złotych	20	1 555 638	1 322 652	1 322 652
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”				
Liczba osób	21	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	22	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	4	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	5 214	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSILEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	3 172	2 530	2 591
Kwota świadczeń w złotych	26	6 015 090	5 179 867	5 246 738
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	2 091	1 815	1 814
Kwota świadczeń w złotych	28	3 825 859	3 328 129	2 908 214
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
POSILEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”				
Liczba osób	29	2 204	1 890	1 877

Kwota świadczeń w złotych	30	3 299 768	2 841 436	2 849 716
W tym: (z wierszy 29 – 30)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	1 916	1 616	1 516
Kwota świadczeń w złotych	32	2 590 530	2 207 330	1 782 998
SCHRONIENIE - OGÓŁEM				
Liczba osób	33	360	350	350
Kwota świadczeń w złotych	34	6 324 619	6 563 046	6 563 046
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba rodzin	37	98	102	102
Kwota świadczeń w złotych	38	337 812	365 698	365 698
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	561	559	559
Kwota świadczeń w złotych	40	22 209 981	25 687 815	25 687 815
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	259	291	301
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	15	16	16
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	303 473	432 207	431 000

3.2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT – ZADANIA MOPS.

W 2024 roku w 289 rodzinach zastępczych umieszczonych było 442 dzieci. Na terenie powiatu 49 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej zdecydowało o opuszczeniu rodziny i zostało objętych indywidualnym programem usamodzielnienia. W powiecie funkcjonowało 21 koordynatorów pieczy zastępczej oraz 12 rodzin pomocowych.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, usamodzielnienia, pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki, zagospodarowanie, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, pomocy na likwidację barier architektonicznych i technicznych w komunikowaniu się, turnusy rehabilitacyjne, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny, programu Aktywny samorząd, dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY			

PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług	1	22	7	12
USAMODZIELNIENIE				
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST. 1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	2	1	0	2
Kwota świadczeń w złotych	3	2 204	0	35 535
W TYM: (od poz. 4 do poz. 9)				
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE				
Liczba osób	4	0	0	1
Kwota świadczeń w złotych	5	0	0	8 264
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI				
Liczba osób	6	1	0	2
Kwota świadczeń w złotych	7	2 204	0	14 875
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE				
Liczba osób	8	0	0	2
Kwota świadczeń w złotych	9	0	0	12 396
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	10	13 243 601	15 031 341	15 433 966
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ				
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	119	108	110
Wartość dofinansowania w złotych	12	720 275	713 968	714 000
TURNUSY REHABILITACYJNE				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	848	838	840
Wartość dofinansowania w złotych	14	1 414 985	1 584 851	1 600 000
ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	528	581	590
Wartość dofinansowania w złotych	16	1 405 618	1 830 536	1 840 000
PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”				
Liczba świadczeń	17	217	472	500
Wartość dofinansowania w złotych	18	1 255 367	1 475 541	1 626 000
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z form wsparcia pomocy społecznej ogółem	19	1 790	1 715	1 715
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				

Liczba dofinansowanych imprez	20	158	165	103
Liczba niepełnosprawnych uczestników	21	6 172	3 509	3 207
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	22	422 588	286 701	77 880
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA – PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	23	840	2 499	2 500

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.

Liczba pobierających w roku oceny świadczenie wychowawcze wyniosła 15 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 1 rodzinę (co stanowi wzrost o 9 % w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie świadczenia wychowawczego wyniosła 56 861,64 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 95,95 zł. Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 1 621 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 419 rodzin (co stanowi spadek o 21% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 5 661 259,22 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 1 757 338,61 zł.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: dodatków mieszkaniowych i energetycznych.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	3 464	3 231	3 444
Kwota świadczeń w złotych	2	11 753 465	11 098 049	11 200 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	4	0	0	0

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Katowice prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy: Środowiskowe Domy Samopomocy, Dzielne Domy Pomocy Społecznej, Dzielne Domy Pomocy Społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych oraz osób z autyzmem, Schroniska dla Osób Bezdomnych, Domy Pomocy Społecznej, Mieszkania Wspomagane, Mieszkanie Treningowe, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Jednostki Specjalistycznego Poradnictwa, Placówki Wsparcia Dziennego, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	719	739	731
Liczba osób korzystających	2	918	946	938
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	12	6	6
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	1	8	8
Kadra placówek – liczba osób	5	122	132	136

zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)				
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	10 936 295	13 678 206	16 934 782
W TYM (wiersze 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	113	133	133
Liczba osób korzystających	8	128	148	148
Liczba osób umieszczonych	9	18	36	19
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	4	6	6
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	26	40	41
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	3 288 361	3 522 767	4 959 385
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	347	347	339
Liczba osób korzystających	14	416	435	427
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	8	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	42	33	33
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	3 637 655	4 821 508	6 085 000
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH i SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	259	259	259
Liczba osób korzystających	24	374	363	363
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	32	24	24
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	54	59	62
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	4 010 279	5 333 931	5 890 397
OGRZEWAŁNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób	30	0	0	0

zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)				
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	120	110	110
Liczba osób korzystających	33	298	337	337
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	32	24	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	8	9	9
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	1 157 170	1 388 604	1 489 000
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	283	283	283
Liczba miejsc usługi wsparcia krótkoterminowego	2	0	0	0
Liczba osób korzystających	3	368	336	361
Liczba osób korzystających z usługi wsparcia krótkoterminowego	4	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	5	87	57	57
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	122	212	212
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	10	5	5
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	241	237	232
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	23 764 482	27 664 259	30 685 260
MIESZKANIA TRENINGOWE ORAZ WSPOMAGANE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	25	31	31
Liczba osób korzystających	9	37	42	36
Liczba osób umieszczonych	10	46	46	36
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	12	31	15
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	20	21	23
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	1 724 405	2 164 441	2 795 821
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	874	834	834

PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	10 995	10 857	10 779
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	83	86	73
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	2 162 054	2 705 429	2 853 843
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	701	701	701
Liczba osób korzystających	20	1428	1 291	1 291
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	148	117	117
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	7 527 310	9 210 525	10 083 077
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	192	193	193
Liczba osób korzystających	24	238	279	242
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	163	167	176
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	16 143 116	17 566 048	20 547 756
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	0	0	0
Liczba osób korzystających	28	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	0	0	0
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	130	153	131
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	230	225	250
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	87	84	94
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	7 537 866	8 424 000	9 287 834
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	40	40	40
INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA				
Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest	Liczba spółdzielni socjalnych	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w	0	0	0

założycielem lub członkiem	spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)			
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST		81	88	88
Dzienne Domy Pomocy społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych oraz osób z autyzmem	Liczba placówek	2	2	2
	Liczba osób korzystających / uczestników	20	20	20

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

W roku oceny, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 535 osób w tym: kadra kierownicza 37 osób, pracownicy socjalni 139 osób, pozostali pracownicy 359 osób. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 403 posiada wykształcenie wyższe, 119 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 7 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 29 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: liczba wolontariuszy wyniosła 47 osób. W ramach zatrudnienia subsydiowanego (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne) pracowało 8 osób, staże odbywało 0 osób.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej.

W 2024 roku w jednostce pomocy społecznej funkcjonowało 0 zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej, które liczyły 0 osób w tym 0 pracowników socjalnych oraz 0 specjalistów, o których mowa w artyku 110 ustę 3 ustawy o pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wdrożył rozwiązania nakierowane na rozdzielanie pracy socjalnej od świadczeń. Pracownicy socjalni świadczący pracę socjalną są podzieleni na specjalizacje do spraw rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz do spraw osób starszych i z niepełnosprawnościami. Ośrodek wyodrębnił w strukturze organizacyjnej komórkę odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu asysty rodzinnej. Ośrodek oferuje mieszkańcom Katowic wysoko specjalistyczne wsparcie w ramach usług asystenckich, poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji. Wspiera również osoby potrzebujące poprzez wprowadzenie na dużą skalę pracy w oparciu o formułę zespołów ds. pracy z osobą/rodziną zapewniających efektywną współpracę międzysektorową. Ponadto podkreślić należy, że pracownicy socjalni nie realizują części zadań technicznych związanych między innymi z wprowadzeniem danych do systemu teleinformatycznego z wywiadu środowiskowego czy też związanych z procesem wydawanych decyzji administracyjnych – w Ośrodku wyodrębniono osobny dział odpowiedzialny za realizację ww. działań. Pokreślić należy, iż pomimo braku pełnego rozdzielania pracy socjalnej od przyznawania świadczeń w strukturze organizacyjnej Ośrodka zostały wyodrębnione komórki organizacyjne posiadające status zespołów pracy socjalnej określone w artyku 110a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W jednostce pomocy społecznej zgodnie z artyku 110a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej funkcjonowało 19 zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej, które liczyły 138 osób w tym 64 pracowników socjalnych oraz 69 specjalistów.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.

W gminie Katowice środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2024 roku 359 377 510,90 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 29 426 157,12 zł (co stanowi 8,92%). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 171 225 561,87 zł, co stanowi 47,65% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 161 956 484,11 zł, co stanowi 45,07% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatkowano 12 713 252,80 zł, co stanowi 3,54% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 12 838 937,70 zł, co stanowi 3,57% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 643 274,42 zł co stanowi 0,18% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe: 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, 85202 - Domy pomocy społecznej, 85516 - System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, 85203 - Ośrodki wsparcia, 85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2023	Rok oceny 2024	Prognoza 2025
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	329 951 353,78	359 377 510,90	382 939 887,00
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	223 849 111,06	247 443 507,26	242 779 670,00
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	4 229 487,34	5 015 529,97	5 475 520,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	1 251 667,97	1 434 096,91	1 520 937,00
85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	6 697 552,52	7 823 407,73	8 343 281,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	2 473 924,77	2 780 359,39	2 942 705,00
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	7	42 153 201,34	49 194 121,53	53 403 681,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	22 321 905,69	25 687 814,54	26 104 709,00
85203 – Ośrodki Wsparcia	9	13 850 034,01	19 503 091,28	26 154 548,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	5 152 492,83	13 492 817,45	16 564 634,00
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	590 781,71	507 059,18	509 882,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	590 781,71	507 059,18	509 882,00
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	429 779,81	608 569,44	802 367,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	429 779,81	608 569,44	802 367,00
85214 – Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	4 211 788,10	3 620 298,69	4 995 639,00
w tym: w budżecie OPS	16	4 161 684,63	3 590 464,18	4 950 639,00
85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	11 753 464,56	13 671 350,92	11 200 500,00

w tym: w budżecie OPS	18	11 753 464,56	13 670 988,37	11 200 000,00
85216- Zasilki stałe	19	4 819 860,44	6 589 094,50	8 165 401,00
w tym: w budżecie OPS	20	4 761 941,91	6 551 426,91	8 115 401,00
85218 – Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	22	0	0	0
85219 – Ośrodki Pomocy Społecznej	23	27 723 393,29	32 505 885,29	36 538 187,00
w tym: w budżecie OPS	24	27 694 500,89	32 505 885,29	36 538 187,00
85220- Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	2 519 171,99	4 008 780,36	5 222 447,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	2 519 171,99	4 008 780,36	4 770 447,00
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	12 074 030,23	14 627 127,99	16 651 531,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	12 074 030,23	14 627 127,99	16 651 531,00
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	5 859 390,91	5 353 504,74	5 406 132,00
w tym: w budżecie OPS	30	5 581 784,91	5 020 377,74	5 025 110,00
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	12 944 564,21	7 570 423,29	144 844,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	12 834 393,94	7 465 523,29	39 844,00
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	brak danych	brak danych	brak danych
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	brak danych	brak danych	brak danych
85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	8 651 189,88	4 197 176,90	8 507 427,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	8 061 254,13	3 735 389,95	5 084 519,00
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	2 629 818,67	3 160 659,91	2 742 920,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	1 367 585,65	1 604 700,30	1 795 574,00
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	1 367 585,65	1 604 700,30	1 795 574,00
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	267 993,22	305 572,34	307 151,00

w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	267 993,22	305 572,34	307 151,00
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	20 204 363,42	7 642 320,25	10 001 627,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	10 849 427,11	3 982 797,97	5 703 782,00
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	767 478,63	643 274,42	2 165 040,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – RODZINA				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	152 034,70	132 401,62	215 000,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	71 867 242,20	83 467 944,34	70 139 817,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	71 392 397,33	82 797 015,91	69 694 817,00
85504 – Wspieranie rodziny	57	2 313 650,26	3 600 918,51	4 988 569,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	2 310 900,18	3 230 922,85	4 147 369,00
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków*	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych*	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie*	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	10 901 512,30	13 756 720,43	15 914 856,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	10 895 512,30	13 756 258,99	15 912 756,00
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	16 872 364,89	19 259 738,49	24 400 783,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	484 392,81	414 808,06	510 000,00
85513 - Składki na	69	1 212 097,00	1 503 475,00	1 110 536,00

ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów				
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	1 212 097,00	1 503 475,00	1 110 536,00
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85516 – System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	73	37 508 699,93	44 792 493,56	54 464 530,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0
85578 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	75	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	76	0	0	0
85595 – Pozostała działalność	77	5 378 822,57	4 711 869,92	3 172 097,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	78	3 406 025,49	4 161 274,85	2 776 773,00

*rozdziały: 85505, 85506, 85507 nie obowiązują od 01.01.2021 r.

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziale w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku oceny gmina Katowice realizowała: 7 projektów finansowanych z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w ramach których w 2024 r. wydatkowano kwotę 1 566 864,04 zł, a wsparciem objęto 576 osób, 2 projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w ramach których w 2024 r. wydatkowano kwotę 6 420,46 zł, przy czym w roku oceny rozpoczęto rekrutację do projektów, projekt w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 Programu Sprawiedliwość („Niebieski Parasol – program ochrony przed przemocą dla osób starszych i niepełnosprawnych”), w ramach którego w 2024 r. wydatkowano kwotę 26 398,69 zł oraz uczestniczyła w 3 konkursach ogłaszanych przez MRPiPS na łączną kwotę 2 994 092,91 zł, które objęły 642 osoby, oraz w realizacji 1 programu osłonowego na łączną kwotę 22 885,94 zł, który objął 34 osoby.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarach pomocy i wsparcia.

W gminie Katowice zlecono 86 organizacjom pozarządowym w trybie wynikającym z ustawy o działalności pożytku publicznego realizację zadań w oparciu o 169 umów na kwotę 23 507 153,64 zł. W trybie zamówień publicznych zlecono 8 organizacjom pozarządowym, którym przekazano środki w kwocie

310 987,90 zł. Nie zlecono organizacjom pozarządowym wykonywania usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Prowadzenie placówek pomocy społecznej zlecono 41 organizacjom pozarządowym na kwotę 20 590 368, 67 zł.

10. Wnioski końcowe.

Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy Katowice za 2024 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRPiPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji.

W 2024 r. trwająca rosyjska agresja w Ukrainie wymagała ze strony miasta Katowice wykorzystania nadal na dużą skalę potencjału i zasobów dostępnych na terenie miasta (zarówno instytucji, organizacji, firm jako mieszkańców miasta), sprawnego koordynowania przepływu informacji i dopasowywania wsparcia (zwłaszcza materialnego, zapewnienia miejsc zakwaterowania indywidualnego oraz zbiorowego oraz szerokiego katalogu usług, różnorodnych form poradnictwa i wsparcia). Arkusz Oceny Zasobów Pomocy Społecznej odnoszący się do danych za 2024 r. niezmiennie nie pozwala na odzwierciedlenie skali zaangażowania miasta Katowice we wspieranie uchodźców, co widać wyraźnie przyglądając się infrastrukturze społecznej, poszerzeniu o grupę uchodźców populacji osób/rodzin korzystających z pomocy i wsparcia, wydatkom na świadczeniach pomocy społecznej, wykorzystanie zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, zaangażowanych środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego czy aktywności miasta Katowice w aplikowaniu i pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację zadań.

Dane z przeprowadzonej analizy zasobów pomocy społecznej z uwzględnieniem 2024 roku wskazują, iż najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy MOPS jest długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Stale na wysokim poziomie utrzymuje się zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze oraz miejsca w Domu Pomocy Społecznej. W związku z rosnącą liczbą osób w wieku senioralnym wzrastają również związane z tym wydatki. Arkusz obrazuje znacząco rosnące koszty realizacji szerokiego wachlarza usług społecznych (trend ten ściśle powiązany jest z rosnącymi kosztami funkcjonowania placówek wsparcia dziennego i całodobowych czy rosnącymi kosztami zatrudniania pracowników).

W związku z powyższym rekomendujemy:

1. Dopasowywanie oferty wsparcia (zarówno w aspekcie merytorycznym jak i organizacyjno - technicznym) do faktycznych, zidentyfikowanych wyzwań, w tym uwzględniając np. kwestie wspierania migrantów, realizacji osłonowych programów rządowych.

2. Kontynuację działań mających na celu rozwój usług asystenckich (ze szczególnym uwzględnieniem asystenta rodziny czy asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej), poradnictwa specjalistycznego (psychologiczne, pedagogiczne), psychoterapii osób dorosłych i par.

3. Dalsze wzmacnianie systemu wsparcia w szczególności rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi, seniorów, osób z niepełnosprawnościami czy osób/rodzin przeżywających kryzysy (zwłaszcza borykających się z problemem uzależnienia czy przemocy). Zwłaszcza ta ostatnia grupa osób potrzebujących w obliczu zmiany przepisów w sposób szczególny wymaga stałego doskonalenia procedur nakierowanych na ochronę małoletnich (przykładem są standardy ochrony małoletnich, wymagania dla kadry pracującej z dziećmi, rozwiązania w zakresie funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych czy procedury Niebieskie Karty), zapewnienia dostępu do szkoleń specjalistycznych pracowników pracujących, modyfikacji zasad współpracy z innymi podmiotami tworzącymi system wsparcia.

Również i w tym przypadku skala wyzwań natury organizacyjnej, finansowej spoczywającej na służbach pomocy społecznej nie jest odzwierciedlona w arkuszu OZPS. W związku z rosnącymi potrzebami osób uwikłanych w przemoc domową (zarówno doświadczających jak i stosujących przemoc) wskazane jest konsekwentne realizowanie założeń Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, w tym w szczególności bazując na efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami oraz interdyscyplinarnej formule pracy w tym obszarze, co zwiększa

skuteczność/spójność/szybkość działań i przekłada się na wzrost świadomości społecznej zarówno przedstawicieli służb i instytucji, jak i osób potrzebujących pomocy.

4. Zasadnym jest kontynuowanie działań mających na celu podniesienie efektywności systemu wsparcia dziecka i rodziny w mieście Katowice poprzez zapewnienie możliwości stabilnego, trwałego rozwoju dzieci przy wykorzystaniu rodzinnego środowiska wychowawczego z jednej strony, a z drugiej inwestowanie w rozwijanie systemu pieczy zastępczej. Koniecznością jest interdyscyplinarne, wielosektorowe prowadzenie kluczowych działań w oparciu o istniejący i stale rozbudowywany system wsparcia, w celu weryfikowania i aktualizowania przyczyn problemów i trudności, jakich doświadczają katowickie rodziny oraz minimalizacji ich negatywnych skutków wynikających m.in. z niepełnosprawności członków rodziny, uzależnienia, bezradności opiekuńczo-wychowawczej.

5. Dalsze wspieranie rozwoju bazy instytucjonalnej i usługowej dla osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością, podnoszenie standardów wsparcia oraz wyspecjalizowanych form pomocy świadczonej na ich rzecz m.in. przez asystentów osoby bezdomnej, streetworkerów oraz przy wykorzystaniu szerokiej palety funkcjonujących na terenie miasta wyspecjalizowanych placówek.

6. W związku ze wzrastającą liczbą osób w wieku senioralnym wskazane jest dalsze prowadzenie aktywnej polityki senioralnej polegającej na wzbogaceniu i rozszerzeniu oferty wsparcia dla seniorów, w tym we współpracy z organizacjami i instytucjami partnerskimi. Istotna jest kontynuacja działań ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb tej grupy, umożliwiających pozostanie im w środowisku zamieszkania. W sytuacji gdy osoba, jej otoczenie, rodzina nie są w stanie zabezpieczyć jej potrzeb we własnym zakresie konieczne jest udzielenie pomocy instytucjonalnej w formie wsparcia dziennego, które powinno być wykorzystane przed udzieleniem wsparcia w formach całodobowych. Zadanie realizowane będzie zgodnie z założeniami miejskiego programu Katowicki Senior w Mieście na lata 2022 - 2027.

7. Utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań realizowanych zgodnie z założeniami Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024.

8. Kontynuację działań ukierunkowanych na wsparcie osób z niepełnosprawnościami, w tym poprzez rozwijanie nowatorskich form wsparcia, adresowanych do mieszkańców Katowic z niepełnosprawnościami o szczególnych potrzebach (w tym niskofunkcjonujących czy też osób z autyzmem) oraz wsparcia w formie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych. Wymienione działania wpisują się w katalog rozwiązań wskazanych w ustawie Za życiem. Zwraca uwagę perspektywa kontynuowania absorpcji środków w ramach m.in. Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (pozwala na rozbudowę wsparcia m.in. w ramach pobytu dziennego, całodobowego), Programu Rządowego „Opieka Wytchnieniowa” (rozbudowa wsparcia dla opiekunów osób zależnych).

9. Dalszy rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi w oparciu o Wieloletni program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na lata 2021 - 2025. Aktywność katowickich organizacji pozarządowych jest widoczna w wielu sferach pożytku publicznego, a realizacja zleconych im zadań wpływa zarówno na poprawę warunków życia mieszkańców Katowic, jak i na rozwój naszego miasta. Z roku na rok rosną wydatki i zwiększa się liczba zadań publicznych zleconych organizacjom.

10. Rozbudowanie systemu wsparcia środowiskowego we współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnych, organizacjami i instytucjami, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby i zasoby poszczególnych społeczności lokalnych w celu wzmocnienia procesów włączenia społecznego, wzmacniania potencjału społeczności lokalnych.

Efektywne wykorzystywanie dostępnych zasobów w otoczeniu m.in. przy wykorzystaniu potencjału utworzonych w Katowicach przez organizacje pozarządowe Centrów Integracji Społecznej oraz możliwości absorpcji środków zewnętrznych (ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych).

Mając na uwadze fakt, że trudno precyzyjnie ocenić skalę zapotrzebowania na wsparcie uchodźców (ew. ich ponownego zwiększonego napływu) w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na Ukrainie spowodowanym agresją Federacji Rosyjskiej należy uwzględnić również szereg zagrożeń i wyzwań, które wiążą się z tą wyjątkową i szczególnie niepokojącą sytuacją (m.in. potrzebę udzielenia wsparcia ludności migrującej z obszaru objętego konfliktem zbrojnym). Wyzwaniem jest ewolucja systemu wsparcia osób uwięzionych w zjawisko przemocy domowej i zapewnienie – adekwatnie do wymogów ustawowych - wdrożenia kompleksowych, rozbudowanych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo małoletnich. Ważnym zadaniem

będzie wspieranie rodzin (zwłaszcza borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi), wzmocnienie systemu pieczy zastępczej. Uwagę przykuwać będą niezmiennie seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami, których zaspokajanie potrzeb stanowi w Katowicach priorytet. Rozwój pracy ze społecznościami lokalnymi, poszerzanie katalogu usług społecznych, wdrażanie nowych metod i narzędzi pracy z osobami wymagającymi wsparcia powiązane jest z możliwością absorpcji środków zewnętrznych (zwłaszcza środków unijnych) – aktywność na tym polu to naturalna konsekwencja bogatych doświadczeń Ośrodka a zarazem odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców.